

BIOLÓGIA pre 9 ročník špec. triedy, meno a priezvisko

Úloha: Prepísať poznámky do zošita, naučiť sa a odpovedať na otázky pod textom

Na prechádzke prírodou vnímame v okolí väčšinou živé organizmy. Kamene, kamienky a skaly si všimneme len v kameňolome, v závere cesty, pri horskom potoku, v zákrute rieky, pri vysokohorskom výstupe. Naučíme sa ich približne poznávať.

Geológovia rozdeľujú kamene na minerály a horniny. Miesto, kde sa nachádzajú v prírode, sa nazýva nálezisko – lokalita. Minerál – nerast, je anorganická rovnorodá prírodnina. Vo všetkých svojich častiach má rovnaké zloženie, rovnakú vnútornú stavbu a vlastnosti.

Hornina je zložená z viacerých minerálov jedného alebo častejšie niekoľkých druhov. Je to anorganická rôznorodá prírodnina. Z chemického hľadiska ide o zmes látok.

Minerály, ktoré sa podstatnou mierou podieľajú na zložení hornín, sa nazývajú horninotvorné minerály. Niektoré sa vyskytujú ako čisté chemické látky napr. zlato, meď.

Najrozšírenejším minerálom zemskej kôry je živec, tvorí asi 50% jej hmoty. Je súčasťou veľkého počtu hornín. Má svetlú, sivobielu, žltkastú až ružovkastú farbu. Druhým najrozšírenejším minerálom, ktorý sa vyskytuje v zemskej kôre vo viac ako 10%, je kremeň.

Zložené horniny sa skladajú z viacerých druhov minerálov, napr. žula, častá hornina na Slovensku. Horniny sa väčšinou vyskytujú ako pevné látky, napr. čadič, poznáme však aj tekuté horniny, napr. ropa alebo plynné, napr. zemný plyn.

Otázky:

1. Ako kamene rozdeľujú geológovia?
2. Čo je to minerál?
3. Čo je to hornina?
4. Najrozšírenejším minerálom v zemskej kôre je?
5. Z čoho sa skladajú zložené horniny?